

DE WIJNSTOK EN DE RANKEN

HJM Sales

Geliefde broeders en zusters, de Heilige Geest als auteur en uitlegger van de bijbel (2 Tim. 3:16a; 2 Petr. 1:21; Joh. 14:26; 16:13-14) gebruikt heel vaak voorbeelden uit de natuur en uit de praktijk van het dagelijks leven om iets aan ons duidelijk te maken. Toen Jezus nog op aarde wandelde, deed ook Hij dat.

God schiep de natuur. Door de zondeval van Adam en Eva draagt die natuur het stempel van dood en opstanding. De natuur floreert bij afsterving van het oude, waaruit weer nieuw leven voortkomt. Dit zelfde stempel ligt op de mens! Elk mens zal op een dag (lichamelijk) moeten sterven. Maar ook zal ieder mens eens óf de (zogenaamde eerste) opstanding des levens óf de (zogenaamde tweede) opstanding der verdoemenis ervaren (Joh. 5:29). Eveneens in het geestelijk leven als wedergeboren kind van God ervaart de mens steeds opnieuw de dood (in het karakter) en de opstanding (tot vernieuwing van dit karakter). In Joh. 12:24 staat daarom geschreven: *“Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft, zo blijft hetzelve alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort”* Deze woorden van Jezus zijn het geheim van elk vruchtbaar geestelijk leven.

In deze bijbelverkondiging wil ik met u Jezus' gelijkenis over de wijnstok en de ranken in Joh. 15 bezien. De meesten van u zullen ongetwijfeld de wijnstok wel kennen. Het is een klimplant met ranken, die in één seizoen meters lang kunnen worden. De ranken groeien uit de hoofdstam. De hoofdstam is houtachtig, noestig en kronkelig en ongeschikt als timmerhout. De vruchten van de wijnstok zijn de druiven.

Joh. 15:1-8 – *“1 Ik ben de ware Wijnstok, en Mijn Vader is de Landman. 2 Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg; en al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage. 3 Gijlieden zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb. 4 Blijft in Mij, en Ik in u. Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, zo zij niet in den wijnstok blijft; also ook gij niet, zo gij in Mij niet blijft. 5 Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen. 6 Zo iemand in Mij niet blijft, die is buiten geworpen, gelijkerwijs de rank, en is verdord; en men vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand. 7 Indien gij in Mij blijft, en Mijn woorden in u blijven, zo wat gij wilt, zult gij begeren, en het zal u geschieden. 8 Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult Mijn discipelen zijn.”*

In Ezech. 15:1-5 kunnen we lezen, dat het hout van de wijnstok geen enkel nut heeft. Men kan er niets uit vervaardigen: *“En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Mensenkind, wat is het hout des wijnstoks meer dan alle hout, of de wijnrank meer dan dat onder het hout eens wouds is? Wordt daarvan hout genomen, om een stuk werk te maken? Neemt men daarvan een pin, om enig vat daaraan te hangen? Ziet, het wordt aan het vuur overgegeven, opdat het verteerd worde; het vuur verteert beide zijn einden, en zijn middelste wordt verbrand; zou het deugen tot een stuk werks? Ziet, toen het geheel was, werd het tot geen stuk werks gemaakt; hoeveel te min als het vuur dat verteerd heeft, zodat het verbrand is, zal het dan nog tot een stuk werks gemaakt worden?”*

Het hout is ongeschikt. Maar tóch benadrukte Jezus in Joh. 15:1,5 dat Hij de ware Wijnstok is, terwijl wij de ranken zijn. Waarom? Omdat Jezus ons duidelijk wil maken dat het enige nut van de wijnstok (en de ranken) het voortbrengen van de vruchten, van druiven, is.

Dit is het wat Jezus in feite van Zichzelf zei, dus toen Hij nog als mens in het vlees leefde, namelijk: *“Ik Zelf ben onnut, waar het om gaat zijn de vruchten die Ik zal voortbrengen voor Mijn Vader.”* Woorden van deze strekking gebruikte Jezus in Joh. 6:63a: *“De Geest is het, Die levend maakt; het vlees is niet nut.”* En ooit zei Jezus tegen een rijke jongeman: *“Wat noem je Mij goed? Niemand is goed dan alleen God de Vader in de hemel!”* (Matt. 19:17; Mark. 10:18; Luk. 18:19).

Toen Jezus, de ware Wijnstok, aan het Kruishout van Golgotha hing, was Hij dan ook vreselijk om aan te zien. Het hout van de Wijnstok, Zijn eigen vlees, had immers geen nut. Maar juist toen bracht Hij overvloedig vrucht voort. Jes. 53:2-5,10-11 – *“Want Hij is als een rijsje voor Zijn aangezicht opgeschoten, en als een wortel uit een dorre aarde; Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht, en de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten, en verzocht in krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht, en wij hebben Hem niet geacht. Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen; doch wij achtten Hem, dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was. Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden..... Doch het behaagde den HEERE Hem te verbrijzelen; Hij heeft Hem krank gemaakt; als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan. Om den arbeid Zijner ziel zal Hij het zien, en verzadigd worden; door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen.”*

Jezus verlangt dat wij die als ranken uit Hem groeien, ook vruchten gaan dragen. Dát is de reden waarom wij in Hem zijn geënt, toen wij wedergeboren en Gods kinderen werden. Toen wij Jezus' Offer aanvaardden en in Hem geloofden en door Zijn Bloed werden gereinigd, werden wij geestelijk levend en op het zelfde moment ranken van de waarachtige en uiterst vruchtbare Wijnstok, Jezus Christus.

De groene ranken van een wijnstok, de druivenplant, kunnen wel enkele meters per jaar groeien. Ze hechten zich overal aan vast met dunne draadjes die uit de ranken zelf komen. Deze dunne draadjes wikkelen zich stevig om elk houvast. Zij kunnen zelfs takjes en bladeren van andere planten verstikken. De bladeren aan de ranken zijn groot en fris heldergroen. De plant ziet er met al die ranken en friscgroene bladeren prachtig uit. Uit de bladoksels van de bladeren groeien weer nieuwe ranken. Deze ranken worden “dieven” genoemd. Deze negatieve naam hebben ze overigens niet zo maar toevallig gekregen. Als deze overvloedige wildgroei van blad en ranken zo blijft, dan brengt de plant niet veel vrucht voort. Vele ranken dragen dan geen vrucht en als er wel vruchten aan zitten, dan zijn het kleine, zure, wrange vruchtjes. Waarom eigenlijk? Omdat de onvruchtbare ranken en de “dieven”, die overigens juist verreweg het snelste groeien, veel te veel van de voedingsstoffen gebruiken, die de wijnstok uit de grond naar boven pompt.

Als we houden van een ogenschijnlijk prachtige wijnstok met veel uitbottende, lange en friscgroene ranken, maar met heel weinig vruchten, dan moeten we de boel vooral zo laten. Maar als we graag zien, dat de ranken veel zoete druiven produceren, dan moet er wat gebeuren! De plant moet worden gesnoeid! Precies zo is het in ons eigen geestelijk leven. Willen wij net als die lange ranken in het vlees onbeperkt uitbotten? Of willen wij vruchten voortbrengen? Dan moeten ook wij worden gesnoeid.

Groene bladeren zijn in de bijbel het beeld van het vlees, van het oude karakter. Zo bedekten Adam en Eva hun naaktheid met vijgeboombladeren, nadat zij tegen God hadden gezondigd (Gen. 3:7). En eens vervloekte Jezus de onvruchtbare vijgeboom, waarna alle bladeren verdorden (Matt. 21:19).

Net zoals de wijnstok met al die mooie, lange ranken en friscgroene bladeren kunnen wij als kinderen Gods uiterlijk soms zo mooi en geweldig lijken. Maar op de keper beschouwd zou het heel goed mogelijk kunnen zijn, dat we in het vlees leven. We zouden best onszelf

verborgen kunnen hebben onder een jasje van uiterlijkheid en schone schijn. Een leven in het vlees kan ons zo mooi en aantrekkelijk lijken. Maar met die grijpende ranken van het vlees verstikken we dan élk geestelijk leven in onszelf en vaak ook bij andere mensen. Ons vlees en oude karakter groeit en woekert maar door. Het bot steeds verder uit en uiteindelijk brengen we geen eetbare vruchten voort. We brengen slechts zure, bittere vruchten voort. Ziet u hier de parallel met de “dieven” van de wijnplant?

Maar gelukkig kijkt de wijngaardenier dagelijks naar zijn wijnstok om. Hij ziet al die mooie ranken zonder vruchten en hij weet dat dat déze ranken de zo noodzakelijke voeding van de andere wél vruchtbare ranken consumeren. En dus begint hij te snoeien! Hij snijdt de onvruchtbare ranken en de “dieven” in z’n geheel af. Maar hij snoeit ook aan de vruchtbare ranken. De vruchtbare ranken topt hij af. Hij snijdt het grootste deel van de lange ranken met de vele bladeren af tot op enkele bladeren boven de kleine knopjes waar hij de vruchten vermoedt. Dus van al de vele ranken en de bladerenmassa blijft slechts een klein deel over. De wijnstok ziet er nu onooglijk uit en kan niet meer klimmen, want telkens als er weer nieuwe ranken en “dieven” uitlopen, snijdt de wijngaardenier ze weer af.

Geliefde broeders en zusters, indien wij wellicht christenen zijn die graag hun onvruchtbare leven in het vlees willen voortzetten, dan zijn we in groot gevaar. Want dan zal de hemelse Landman onze rank afsnijden. Joh. 15:2a – *“Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg;.....”* En het uiteindelijke lot van een door God afgesneden rank zal vreselijk zijn. Joh. 15:6 – *“Zo iemand in Mij niet blijft, die is buiten geworpen, gelijkerwijs de rank, en is verdord; en men vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand.”* Indien wij echter ons vleselijke leven beëindigen en ons met hart en ziel aan Jezus wijden, zodat het begin van vruchtzetting te zien zal zijn, dan zal de hemelse Landman ons snoeien. Joh. 15:2b – *“... en al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage.”* Dit snoeien heeft tot gevolg, dat er grote, zoete vruchten in ons leven te voorschijn komen. Het doet beslist pijn aan ons oude karakter, maar Hij snijdt ons niet zodanig af dat wij verdorren. Neen, Hij snijdt slechts stukjes af, namelijk alle onreinheden. Hij zal dan elke uitbotting van ons vlees verwijderen. Alle uiterlijkheden waarop wij zo hebben gebouwd en vertrouwd neemt Hij weg. Ja, de schone, uiterlijke schijn van ons vlees verdwijnt, maar ons innerlijke wordt geheel vernieuwd.

En hoe snoeit de Landman ons? Allereerst met Zijn heilig Woord. Joh. 15:3 – *“Gijlieden zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb.”* Maar als Zijn Woord door onze eventuele hardnekkigheid onvoldoende uitwerking in ons leven heeft, dan middels Zijn kastijdingen. Hebr. 12:10 – *“Want genen hebben ons wel voor een korten tijd, naar dat het hun goed dacht, gekastijd; maar Deze kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden.”*

Als Gods reinigingen in ons leven succesvol zijn, dan zien wij er uit als druivenplanten die nét zijn gesnoeid. Dan is er voor de mensen die de geestelijke dingen niet begrijpen, niets aantrekkelijks meer aan ons. Dan zijn wij voor de ongelovige wereldlingen, maar zelfs ook voor de schijnchristenen totaal onaantrekkelijk geworden. Wij hebben immers geen boodschap meer aan uiterlijk vertoon en we doen niet meer met hen mee. 2 Cor. 4:16 – *“Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag.”* Maar soms kan het dan toch nog moeilijk voor ons zijn. Soms begrijpen we bepaalde verdrukkingen en moeilijkheden niet. Vaak worden wij zelf niet niet begrepen. Maar laten we dan gedenken aan onze Jezus, onze Heiland, Die als de gesnoeide Wijnstok aan het Kruishout hing (Jes. 53). Laten we denken aan de vruchten, die Hij toen voortbracht. Hebr. 12:2 – *“Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke, voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God.”*

Tegen de tijd dat de wijnstok is gesnoeid, breekt de zomer aan! De zomer is in de bijbel synoniem voor oogsttijd en voor het einde, dus voor de tijd van Jezus’ Wederkomst. Zo is de uitdrukking “einde der eeuwen” en het woord voor “zomer” in het Hebreeuws “keets ha-

olam” (קץ העולם), respectievelijk “*kajjets*” (קייץ). “Einde” en “zomer” zijn afkomstig van dezelfde stam. Voor de hemelse Landman is de tijd van Jezus’ Wederkomst ook de tijd om de druiven te oogsten.

In de zomer begint de zon te branden. De bladeren van de wijnstok worden geel en door het voortdurende snoeien is er uiteindelijk geen groei meer van overbodige lange ranken en van overbodig groen blad. Maar de vruchten worden groter en groter, tótdat de oogst daar is. En wat wonderbaarlijk is, is het volgende. Men ziet dat de overgebleven ranken langzaam maar zeker zijn verhout en nu één geheel zijn geworden met het hout van de wijnstok.

En dit was Gods doel met al dat snoeien, broeders en zusters. Dat wij overvloedig vruchten zouden voortbrengen en één zouden worden met Jezus. Joh. 15:4-5 – *“Blijft in Mij, en Ik in u. Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, zo zij niet in den wijnstok blijft; alsook gij niet, zo gij in Mij niet blijft. Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen.”*

Geliefde broeders en zusters, willen wij overvloedig vrucht voortbrengen?

Dan is niet alleen het snoeien, maar is ook de zon van beproeving noodzakelijk. Verlaat Jezus toch niet als u beproefd wordt. Blijft u toch in Hem. Indien wij elke dag gemeenschap met Jezus hebben in Zijn Woord en elke dag aan Zijn voeten komen om te gedenken aan Zijn Kruisoffer en het Bloed dat Hij voor ons vergoot, dan zullen wij na verloop van tijd één worden met Hem, met de ware Wijnstok. Mits wij gewillig zijn om gereinigd te worden.

Gal. 2:20 – *“Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft.”*

Laten we onszelf toch goed onderzoeken. Leven we nog in het vlees? Laten we ons oude karakter nog steeds z’n gang gaan? Zijn we misschien schijnchristenen? Zijn de uiterlijke dingen nog zo belangrijk voor ons? Hebben we geen zin om ons te bekeren? Vinden we alles wel best?

Realiseren wij wel dat we dan onvruchtbaar zijn en in gevaar zijn om door de Landman te worden afgesneden?

Maar dat afsnijden van onwillige ranken doet Hij dan met een bloedend hart. Dat doet Hij met tegenzin. Maar Hij móet het doen opdat het Lichaam van Christus, de Gemeente, wordt gereinigd. En ook dit mogen we zien in het beeld van de druivenplant. Wanneer de ranken van de wijnstok worden afgesneden, blijft de sapstroom soms nog dagenlang zeer sterk uit de snoeiwond stromen. De wijngaardenier zegt dan, dat de plant “bloedt”. Ja, denkt u toch niet dat het Jezus niets doet wanneer wij moeten worden afgesneden. Dan bloedt Zijn hart.

Maar zelfs als wij onvruchtbaar zijn en reeds afgesneden van de Wijnstok, hoeft het nog niet hopeloos voor ons te zijn. Want God kan ons zelfs weer inenten. Indien we ons met ons gehele hart tot Hem bekeren.

Rom. 11:23 – *“Maar ook zij, indien zij in het ongeloof niet blijven, zullen ingeënt worden; want God is machtig om dezelve weder in te enten.”*

Hag. 2:19-20 – *“Stelt er toch uw hart op, van dezen dag af en opwaarts; van den vier en twintigsten dag der negende maand af, van den dag af, als het fundament aan den tempel des HEEREN is gelegd geworden, stelt er uw hart op. Is er nog zaad in de schuur? Zelfs tot den wijnstok, en den vijgeboom, en den granaatappelboom, en den olijfbom, die niet gedragen heeft, die zal Ik van dezen dag af zegenen.”*

Broeders en zusters, vanaf de dag van onze waarachtige bekering en vanaf de dag dat we Jezus ons gehele hart geven, zal Hij ons vruchtbaar maken. Vanaf die dag staan we op het fundament van de tempel! Dat fundament is Jezus! Vanaf die dag zijn we (weer) een vruchtbare rank aan Hem, de ware Wijnstok. Gods rijkste zegen toegewenst. Amen.